

V koncepci výstavby a profesionalizace Armády České republiky (AČR) a mobilizace OS ČR, schválené usnesením vlády České republiky číslo 1140 ze dne 13. listopadu 2002, se objevil úkol k výstavbě **střediska CIMIC/PSYOPS**, jako nového prvku v organizační struktuře AČR.

Cílem tohoto článku je objasnit, důvody vzniku společné jednotky, která ve své organizační struktuře spojuje dvě odlišné odbornosti, popsat jeho prvky, jejich použití a řízení v jednotlivých úkolových uskupeních.

1. Faktory ovlivňující výstavbu střediska CIMIC/PSYOPS

V minulosti existovaly v ozbrojených silách *jednotky speciální propagandy*, kterých úkolem bylo ovlivňování protivníka. Po „sametové revoluci“ v roce 1989 byly tyto jednotky zrušeny. O deset let později, po vstupu ČR do NATO, se přikročilo k jejich opětovnému vybudování, ale s jiným posláním, které je v souladu s demokratickými požadavky na OS ČR. Za tuto dobu ale vývoj vojenského umění v oblasti psychologických operací (PSYOPS – Psychological Operations), jak se teď aktivity k ovlivňování druhé strany nazývají, pokročil, a v souladu s vývojem prostředků k informování veřejnosti se změnily i formy vedení těchto aktivit. Morální složka, kterou jsou síly a prostředky PSYOPS schopny ovlivnit, byla, je a vždy bude jedním ze základních složek vojenské síly. A navíc, při současné ekonomické náročnosti na nákup a výcvik fyzické složky vojenské síly (technika a živá síla), bude nutné hledat i jiné aktivity, které mohou přispět k dosažení vítězství, i když není dosažena potřebná převaha u fyzické složky.

Historie civilně-vojenských vztahů (CIMIC – Civil-Military Relations) v OS ČR se začala psát v roce 2000. V tomto roce byla zahájena výstavba střediska CIMIC, které bylo v podřízenosti velitelství sil územní obrany. Výstavbu tohoto střediska si vynutil vývoj vojenského umění, které bylo ovlivňováno mezinárodním charakterem řešení krize. Vzniklá krize se stala centrem pozornosti mezinárodního společenství, které na jedné straně svým mezinárodně politickým úsilím řeší danou krizi. Na druhé straně, do oblasti krize vstupují nevládní a mezinárodní organizace se snahou o zmírnění následků krize u civilního obyvatelstva. K vytvoření bezpečnostního prostředí v dané oblasti k tomu, aby mohla být krize vojenského charakteru řešena mírovou cestou, tj. u jednacího stolu, jsou do prostoru nasazovány mnohonárodnostní vojenská uskupení. Jejich úkolem je v podstatě také zmírnění následků krize u civilního obyvatelstva. Proto tady vzniká požadavek na vytvoření prvku k zabezpečení spolupráce mezi vojenskými silami na všech úrovních velení a řízení s civilními subjekty (zástupci mezinárodně-politických organizací, zástupci státní správy a samosprávy daného státu, prvky státní administrativy a zástupci nevládních a mezinárodních humanitárních organizací).

Výstavba střediska CIMIC/PSYOPS je součástí výstavby profesionální AČR. Vychází z deklarovaných přistoupení ČR k aliančním cílům výstavby sil (EG 3540 – Prvek PSYOPS a EG 3784 – Schopnosti CIMIC), ratifikace aliančních doktrín NATO PSYOPS Doctrine – AJP-3.7. a NATO CIMIC Doctrine – AJP-9 a z Memoranda o porozumění k vytvoření Severní skupiny

CIMIC (CIMIC Group North), který byl podepsán v dubnu 2003 a ČR je jedním ze zakládajících států této skupiny.

Z historického hlediska je společná jednotka k plnění úkolů PSYOPS a operace CIMIC novým prvkem v organizační struktuře od vzniku samostatného Československa v roce 1918. Jaké jsou ale důvody, které vedly ke rozhodnutí vybudovat společný prvek? V závislosti na celkové organizační struktuře AČR v mírovém stavu (dvě brigády), ambicích k jejímu nasazení (jedna brigáda bez rotace) a aliančních standardů o velikosti a schopnostech prvků PSYOPS a CIMIC k podpoře úkolových uskupení taktického stupně velení a řízení (asi četa), by bylo **neekonomické** vybudovat tyto prvky jako samostatné útvary. V tomto případě je nutné vzít v úvahu ještě i pravděpodobnost (a možná i ekonomické nároky) nasazení brigádního úkolového uskupení AČR.

Vzhledem na bezpečnostní situaci a její vývoj je pravděpodobné, že OS ČR budou nejvíce nasazovány do *nebojových operací*. Jak pro prvek CIMIC, tak i pro prvek PSYOPS, je civilní obyvatelstvo společným subjektem jejich působení. Navíc, činnost prvku CIMIC napomáhá k posilování důvěry [1] vůči mezinárodním vojenským silám a organizacím, která je cílem úsilí prvku PSYOPS. Prvek PSYOPS bude vést aktivity k podpoře činnosti mezinárodních politických, humanitárních a nevládních organizací, a tím napomáhat plnění úkolů operací CIMIC. V *nebojových operacích*, úzká **koordinace mezi prvkem CIMIC a PSYOPS**, v rámci daného úkolového uskupení, napomůže k plnění úkolů velitele tohoto uskupení.

Rozdílná situace vznikne v *bojových operacích*. Jestli si přední linii postavení našich vojsk představíme jako hraniční čáru, tak cíle aktivit prvku PSYOPS jsou před touto hranicí a cíle aktivit prvku CIMIC jsou za ní.

2. Prvky organizační struktury střediska CIMIC/PSYOPS a jejich charakteristika

Středisko CIMIC/PSYOPS bude samostatným vojenským útvarem, dislokovaným v posádce Lipník nad Bečvou, s perspektivou redislokace do posádky Přáslavice (asi v roce 2008). Středisko je zařazeno do skupiny A1, tj. mezi útvary AČR, které jsou předurčeny pro Alianci.

Při nasazení bude útvar vždy přidělen určitému úkolovému uskupení [2], které bude mít ve své organizační struktuře prvky logistické podpory. Současně koncepce výstavby předpokládá, že středisko bude dislokováno v posádce s jiným útvarem. Z uvedeného vyplývá, že je možné jej vybudovat jako logisticky nesamostatný útvar.

Obecně se organizační struktura střediska CIMIC/PSYOPS bude skládat z prvků k:

- a) plnění úkolů operací CIMIC,
- b) plnění úkolů psychologických operací,
- c) zabezpečení plnění úkolů operací CIMIC a PSYOPS.

Prvkem k plnění úkolů operací CIMIC je taktický tým CIMIC (TST - Tactical Support Team), který se skládá z čtyřčlenné osádky a dvou automobilů osobních terénních se zabudovanou rádiovou stanicí a GPS.

K plnění úkolů PSYOPS je určen taktický tým PSYOPS (TPT - Tactical PSYOPS Team), skupina tvorby produktů a mobilní tiskárna. **Taktický tým PSYOPS** tvoří dvoučlenná osádka a automobil osobní terénní s prostředkem hlasité reprodukce, rádiovou stanicí a GPS. Hlavním posláním týmu je distribuce tiskových a audio (oznámení, výzvy, sdělení a pod.) produktů

psychologického působení, vedení přímě komunikace s cílovými skupinami [3] a získávání podkladů k hodnocení psychologického působení a propagandy [4]. **Pracoviště tvorby produktů** bude zabezpečovat výrobu tiskových produktů psychologického působení a výstavbu a správu webových stránek. Je tvořeno jedním automobilem nákladním terénním – štábní speciál se zabudovanou technikou k výrobě tiskových produktů (grafické stanice) a serverem k připojení do mezinárodní sítě Internet s tříčlennou osádkou. **Mobilní tiskárna** představuje soupravu automobilu nákladního terénního – štábní speciál se zabudovanou tiskárnou s možností barevného tisku do formátu A2 a obsluhou (2 osoby), která bude zabezpečovat kromě rozmnožení tiskových produktů tiskárny i jejich přípravu k distribuci.

Prvek zabezpečení plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS představuje *štáb střediska* a provozní skupina. **Štáb** bude mít obdobnou strukturu jako jiné útvary praporečného typu. Jeho velikost bude přizpůsobena potřebám, vyplývajícím nejen ze zabezpečení dosažení počátečních a cílových operačních schopností (viz kapitola číslo 3), ale stejně i ze zabezpečení plnění mírových úkolů. **Provozní skupina** bude určena k zabezpečení přepravních úkolů pro příslušníky štábu, k výstavbě velitelského stanoviště střediska při jeho nasazení v rámci brigádního úkolového uskupení, k zabezpečení spojení a řešení některých úkolů logistické podpory střediska jako logisticky nesamostatného útvaru. K těmto účelům bude tento prvek vybaven spojovacím prostředkem VRp – pracoviště velitele roty, dvěma automobily nákladními terénními – štábními speciály, automobily osobními terénními, jedním automobilem nákladním terénním – valník a automobilem osobním silničním.

3. Podíl střediska na dosažení klíčových schopností OS ČR

Na základě NATO Task List (NTL) stanovila koncepce výstavby klíčové schopnosti OS ČR. Ze záměru použití OS ČR v aliančních operacích, který je uveden v příloze číslo 2 koncepce výstavby vyplývá, že OS ČR budou zejména přispívat svými úkolovými uskupeními do taktického stupně velení a řízení daných operací. Tento závěr se jednak projevil v organizační struktuře střediska CIMIC/PSYOPS a následně i do jeho podílu na dosažení klíčových operačních schopností OS ČR. Obecně ale můžeme konstatovat, že se středisko bude významnou mírou podílet na dosažení klíčových operačních schopností OS ČR k plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS následujícím způsobem:

- ❑ zabezpečí včasnou **dosažitelnost sil** a prostředků potřebných pro plnění úkolů v operacích CIMIC (kromě funkčních specialistů [5]) a PSYOPS,
- ❑ zavedením standardních prostředků spojení a informatizace zabezpečí **efektivitu** systému velení a řízení při plnění úkolů v operacích CIMIC a PSYOPS,
- ❑ taktickými týmy bude schopno se podílet na sběru informací, které budou pro velitele úkolového uskupení nezbytné **k hodnocení plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS**,
- ❑ vybavením technikou a materiálem přepravitelnou všemi formami a způsoby dosáhne středisko **přepavitelnost**,
- ❑ zavedením prostředků, jejich modernizací a správným výcvikem sil, potřebných k plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS, středisko **dosáhne účinnosti** bojového nasazení podle standardů NATO,
- ❑ v oblasti logistické podpory a zdravotnického zabezpečení středisko nebude schopné splnit požadavky k zabezpečení dlouhodobé **udržitelnosti** nasazených sil a prostředků CIMIC a PSYOPS,

- bude se podílet na zvýšení **ochrany nasazených sil** analýzou dopadu produktů psychologického působení a navržením účinných ochranných opatření, přičemž vlastní ochrana prvků střediska bude zabezpečena zavedením standardních prostředků ochrany osob a techniky; při plnění úkolů v přiděleném prostoru bude ochrana některých prvků střediska závislá na prvcích úkolového uskupení.

Dosažení požadované úrovně výše uvedených klíčových schopností ozbrojených sil ČR je plánováno ve dvou na sebe navazujících krocích. Za cílový stav prvního kroku je považováno dosažení **počátečních operačních schopností** ozbrojených sil ČR s termínem plnění do 31. prosince 2006. Za cílový stav druhého kroku je považováno dosažení **cílových operačních schopností** ozbrojených sil ČR. Přesný termín dosažení cílových operačních schopností (vzhledem k jeho závislosti na reálném vývoji zdrojových možností po roce 2006 a dále) není stanoven. Termín bude upřesněn v procesu plánování obrany ČR. Předběžný záměr je dosáhnout cílových operačních schopností v horizontu let 2010 až 2012.

Koncepce výstavby nezařadila středisko CIMIC/PSYOPS mezi útvary a jednotky, které se mají podílet na dosažení počátečních operačních schopností OS ČR. S ohledem na závazky AČR z přistoupení k cílům výstavby Aliance v oblastech CIMIC a PSYOPS (viz kapitola číslo 1) středisko CIMIC/PSYOPS se na dosažení **počátečních operačních schopností OS ČR** podílí tím, že:

- a) od 1. ledna 2006 bude připraveno k vyslání čtyř CIMIC k podpoře brigádního úkolového uskupení AČR,
nebo
- b) od 1. ledna 2006 bude připraveno k vyslání jednoho taktického týmu CIMIC pro podporu praporního úkolového uskupení AČR nebo dvou specialistů CIMIC do štábu mnohonárodních sil,
a
- c) do konce roku 2006 bude připraveno k vyslání dvou specialistů PSYOPS do štábu mnohonárodních sil.

Dosažení počátečních operačních schopností bude vyžadovat, aby minimálně společný prvek k zabezpečení plnění úkolů operace PSYOPS a CIMIC a prvek CIMIC byly doplněny dle cílových tabulek počtů a u prvku PSYOPS byla vytvořena organizační jádra.

Na dosažení **cílových operačních schopností OS ČR** se středisko bude podílet tím, že:

- a) bude připraveno vyslat BPSE (Brigade PSYOPS Support Element) a četu CIMIC k podpoře brigádního úkolového uskupení AČR,
nebo
- b) bude připraveno vyslat jeden taktický tým PSYOPS a jeden taktický tým CIMIC k podpoře praporního úkolového uskupení AČR nebo dva specialisty PSYOPS a CIMIC do štábu mnohonárodních sil,
a
- c) bude připraveno vyslat požadované síly a prostředky CIMIC a PSYOPS do úkolového uskupení AČR k vedení asistenčních operací.

4. Použití prvků střediska k podpoře jednotlivých úkolových uskupení

4.1. Faktory vojenských operací z hlediska plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS

Současné vedení vojenských operací se vyznačuje tím, že je řízeno politickými orgány s mandátem mezinárodních organizací (OSN). Do tohoto procesu budou zapojeny regionální a místní orgány a vládní instituce. Z hlediska plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS se budou nasazené vojenské síly a prostředky podílet na realizaci určitých opatření, které jim z hlediska jejich možností přináležejí (zabezpečení bezpečného prostředí a podmínek pro vykonávání funkcí civilního života, podpora činnosti civilních subjektů a humanitárních organizací apod.). Na druhé straně, neúspěch mezinárodní mise bude většinou připisován vojenským silám. Podmínkou předejetí neúspěchu je spolupráce a koordinace vojenských sil s civilními subjekty, které plní civilní funkce, a humanitárními organizacemi na všech úrovních velení a řízení.

V případě vedení bojových operací na území ČR, bude vyhlášen válečný stav. V souladu se zákonem číslo 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR ze dne 14. září 1999, budou orgány státní správy povinny řešit většinu aspektů civilního života, na plnění kterých v případě nasazení v zahraničí se podílí síly a prostředky CIMIC. Obnovou infrastruktury se bude zabývat stát ve spolupráci s mezinárodním společenstvím. Na území ČR budou působit alianční a koaliční armády, které budou ve své organizační struktuře mít prvky k plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS. V prostoru bojové činnosti, nebo v její blízkosti, budou působit humanitární organizace. Přesun vojenských jednotek do určených prostorů bude ovlivňován evakuací obyvatelstva, řízené krizovými orgány obcí.

4.2. Ambice použití střediska ve vojenských operacích

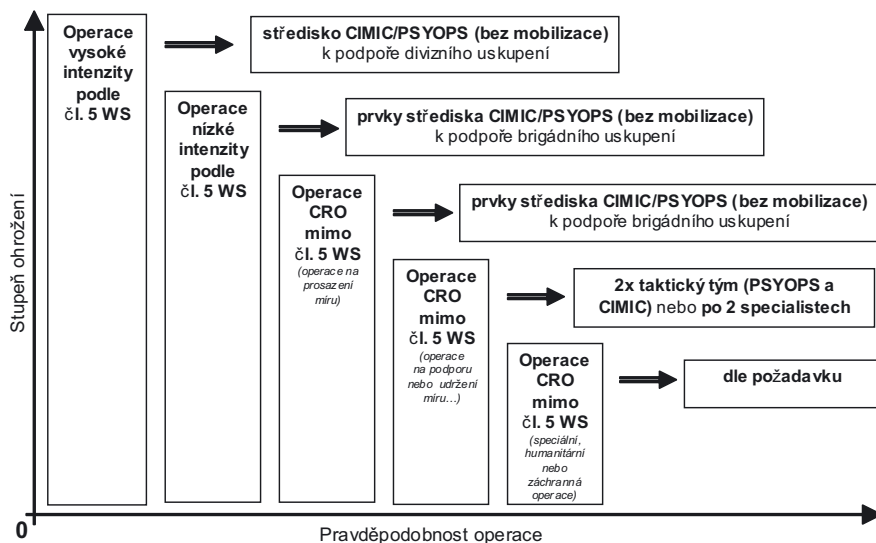
V závislosti na podílu střediska při dosažení klíčových operačních schopností a na organizační struktuře, středisko CIMIC/PSYOPS bude schopné (viz obrázek číslo 2):

- celým střediskem, bez mobilizace a rotace, podpořit divizní úkolové uskupení, nasazené v operacích kolektivní obrany vysoké intenzity podle článku 5 Washingtonské smlouvy, zabezpečením plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS,
- prvky střediska, bez mobilizace a rotace, podpořit brigádní úkolové uskupení, nasazené v operacích kolektivní obrany nízké intenzity podle článku 5 Washingtonské smlouvy, zabezpečením plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS,
- prvky střediska, bez zmobilizování a rotace, podpořit brigádní úkolové uskupení, nasazené v operacích k vynucení míru v reakci na krizi mimo článek 5 Washingtonské smlouvy, zabezpečením plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS,
- prvky střediska, s rotací, podpořit praporní úkolové uskupení, nasazené v operacích k udržení nebo budování míru mimo článek 5 Washingtonské smlouvy, zabezpečením plnění úkolů operace CIMIC a PSYOPS nebo přispívat specialisty do prvků PSYOPS a CIMIC mnohonárodního štábu,
- být připraveno k podpoře nebo výstavbě úkolového uskupení AČR, vyčleněného k podpoře integrovaného záchranného systému nebo Policie ČR.

Standardizační dohoda (STANAG 2508) specifikuje pro všechny typy prvků psychologických operací (PSE) a taktické týmy PSYOPS následující schopnosti:

- divizní/brigádní prvek psychologických operací:

- ❑ vykonávat funkci odborného náčelníka pro PSYOPS,
- ❑ začlenit PSYOPS do plánovacího procesu a řízení dané operace,
- ❑ koordinovat vedení PSYOPS s mezinárodními (IO) a nevládními organizacemi (NGO), a v případě potřeby s dalšími civilními a nevojenskými informačními aktivitami [6],
- ❑ udržovat kontakt s dalšími podpůrnými útvary a jednotkami a civilními organizacemi,
- ❑ vést analýzu cílových skupin a provádět hodnocení účinnosti psychologického působení a PSYOPS,
- ❑ podporovat hodnocení situace v prostoru nasazení úkolového uskupení závěry z hodnocení psychologického dopadu prováděných aktivit,
- ❑ vyvíjet produkty psychologického působení podle dostupných možností,
- ❑ zajistit schvalovací proces návrhů produktů psychologického působení u uskupení,
- ❑ řídit distribuci produktů psychologického působení v prostoru nasazení úkolového působení,
- ❑ řídit a sledovat činnost TPT a PSE u podřízených svazků a jednotek;



Obr. 1: Ambice použití střediska CIMIC/PSYOPS v operacích

b) taktický tým psychologických operací:

- ❑ v případě přidělení veliteli praporního úkolového uskupení, velitelem týmu vykonávat funkci odborného náčelníka pro PSYOPS,
- ❑ vést přímou komunikaci s příslušníky cílových skupin a názorovými vůdci,
- ❑ distribuovat schválené tiskové produkty psychologického působení,
- ❑ vysílat audio výzvy,
- ❑ získávat podklady k hodnocení účinnosti produktů psychologického působení a vedení PSYOPS,
- ❑ získávat produkty propagandy (psychologického působení protivníka),

Schopnosti prvku CIMIC jsou definovány v Bi-SC Directive 86-3 z roku 2000 a rozpracovány v dokumentu SHAPE SHPPX/2500/07/04-101704 z 5. srpna 2004, který byl podepsán NŠ SHAPE. Obecně, v jednotlivých druzích operací musí být prvek CIMIC schopen:

a) fáze před nasazením:

- ☐ poskytovat podklady ke zpracování hodnocení civilního prostředí a podílet se na plánování vojenské operace,
- ☐ objasňovat civilním subjektům (představitelé státní správy a samosprávy, zástupci nevládních a mezinárodních humanitárních organizací a pod.) úkoly vojenské jednotky,
- ☐ podílet se na přípravě štábu a jednotek úkolového uskupení,
- ☐ provádět sběr a analýzu informací k zplánování plnění úkolů operace CIMIC.

b) operační fáze:

- ☐ pokračovat v plnění úkolů fáze před nasazením,
- ☐ poskytovat neutajované informace civilním subjektům,
- ☐ podílet se na zabezpečení podpory hostitelskou zemí a zajištění ochrany nasazených vojenských sil,
- ☐ získávat, vyhodnocovat a analyzovat požadavky civilních subjektů a potřeby obyvatelstva (zpracovávání návrhů projektů CIMIC),
- ☐ řídit plnění úkolů operace CIMIC,
- ☐ podílet se na poskytování humanitární pomoci,
- ☐ zabezpečit výkon nařízených funkcí státní a místní administrativy (policejní ochrana, protipožární ochrana, zdravotnická péče apod.) za pomoci funkčních specialistů,
- ☐ zřídit a zabezpečit chod centra CIMIC.

c) fáze předávání odpovědností:

- ☐ pokračovat v plnění úkolů operační fáze,
- ☐ sladit zpracování plánů o předání odpovědností s příslušnými civilními subjekty, které jsou určeny k převzetí daných funkcí státní a místní administrativy, a zabezpečit jejich předání, včetně poskytnutí pomoci těmto subjektům v úvodní fázi jejich činnosti,
- ☐ podílet se na ukončení smluv k podpoře nasazené vojenské jednotky,
- ☐ analyzovat a zhodnotit stávající projekty CIMIC a předat je civilním subjektům,
- ☐ zrušit centrum CIMIC.

4.3. Podpora praporního úkolového uskupení

Koncepce výstavby stanovuje, že praporní úkolové uskupení bude nasazované zejména do mnohonárodní operace na podporu nebo udržení míru kdekoli na území Evropy, severní Afriky nebo jihozápadní Asie. Jejich působení v rámci mezinárodních sil bude zpravidla dlouhodobé, s rotací po 6 měsících. Norma pohotovosti se bude v závislosti na aktuálním zapojení ČR do jiných operací pohybovat od 20 do 180 dnů v případě praporního úkolového uskupení.

Nelze ale vyloučit jeho nasazení do operací společné obrany nízké intenzity kdekoli na teritoriu Aliance, mimo území Severní Ameriky. Vzhledem k charakteru asymetrických

konfliktů může být praporní úkolové uskupení nasazeno v prostorech přiléhajících k teritoriu NATO, např. v ostatních částech Evropy, v severní Africe, jihozápadní a střední Asii. Norma pohotovosti k nasazení se bude pohybovat od 20 do 180 dnů a doba nasazení maximálně 6 měsíců bez rotace.

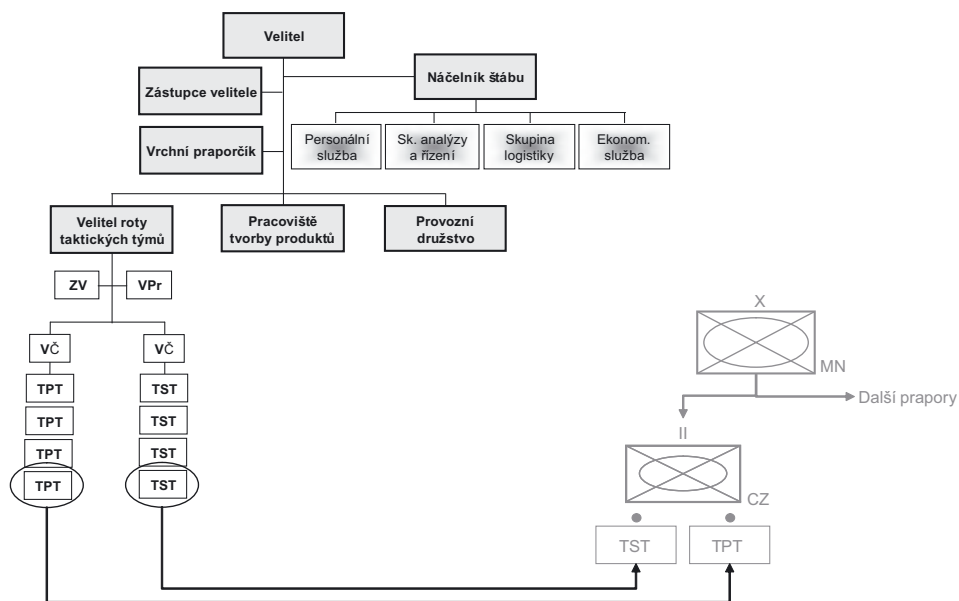
K podpoře praporního úkolového uskupení bude středisko vyčleňovat jeden taktický tým CIMIC (TST) a jeden taktický tým PSYOPS (TPT). Úkoly TPT jsou uvedeny samostatně v bodě 4.2. TST se budou podílet na plnění úkolů prvku CIMIC, které jsou taky uvedeny v bodě 4.2.

V případě, že nebudou vyslány taktické týmy, bude středisko vysílat maximálně dva specialisty CIMIC a PSYOPS do příslušných prvků mnohonárodního štábu. Úkolem specialistů CIMIC bude podílet se na plnění funkce odborného náčelníka CIMIC, zpracovat a novelizovat hodnocení CIMIC (*CIMIC Assessment*) pro plánování a řízení plnění úkolů operace CIMIC a zřídit a udržovat součinnostní a kontakty s civilními subjekty na pracovní úrovni. Úkolem specialistů PSYOPS bude podílet se na plnění úkolů divizního nebo brigádního prvku PSYOPS.

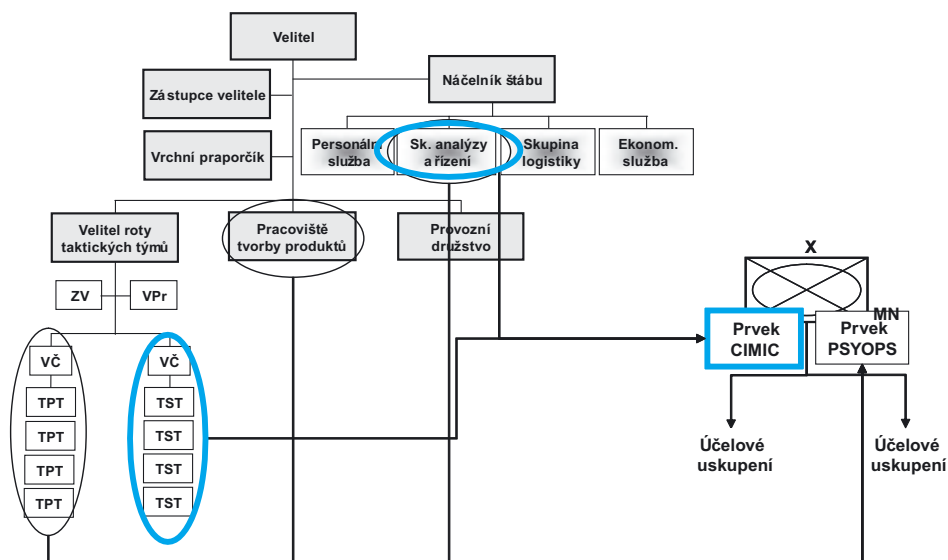
Schématická znázornění výstavby prvků CIMIC a PSYOPS pro podporu praporního úkolového uskupení jsou na obrázcích číslo 2 a 3.

4.4. Podpora brigádního úkolového uskupení

Brigádní úkolové uskupení bude nasazeno buď do operací společné obrany nízké intenzity, kdekoliv na území NATO mimo teritorium Severní Ameriky, nebo do operací na prosazení míru kdekoliv na teritoriu Evropy. Doba zasazení nepřesáhne 6 měsíců a v případě nasazení do jedné z uvedených operací AČR se již nebude podílet na vedení jiných operací (jak společné obrany, tak mírových operací). Při vyslání do operace na prosazení míru se nepředpokládá vyhlášení mobilizace.



Obr. 2: Podpora praporního úkolového uskupení – verze 1



Obr. 3: Podpora praporečného úkolového uskupení – verze 2

K zabezpečení plnění opatření operace CIMIC budou podle potřeby střediskem vyslány taktické týmy CIMIC (TST) a ze štábu vytvořen prvek plánování a řízení plnění úkolů operace CIMIC.

TST mohou být mechanizovaným praporům buď **přiděleny**, nebo budou plnit úkoly **v jeho prospěch**. V případě přidělení bude TST plnit úkoly jako při podpoře praporečného úkolového uskupení (viz bod 4.3.). Plánovací a řídicí tým se bude podílet na plnění úkolů, které jsou uvedeny v bodě 4.2. (specialisty CIMIC štábu mnohonárodního uskupení), a odborně řídit taktické týmy. V případě, že taktické týmy budou plnit úkoly operace CIMIC ve prospěch mechanizovaného praporu, budou zejména plnit úkoly k vytváření a udržování kontaktů s civilními subjekty, podílet se na zpracování návrhů projektů CIMIC a získávat podklady k hodnocení plněných úkolů. Plánovací a řídicí tým bude v tomto případě plnit stejné úkoly. K zabezpečení součinnosti s veliteli mechanizovaných praporů středisko vyšle styčné důstojníky do štábu praporů.

K plnění povinností funkce odborného náčelníka CIMIC bude štáb brigádního úkolového uskupení AČR doplněn jedním důstojníkem – specialistou, kterým bude zpravidla velitel střediska, jeho zástupce nebo NŠ.

K zabezpečení plnění opatření PSYOPS bude střediskem vyslán brigádní prvek PSYOPS (BPSE - Brigade PSYOPS Support Element), který se bude skládat z taktických týmů (TPT), pracoviště tvorby produktů, mobilní tiskárny a plánovacího a řídicího prvku.

Tak jako v případě TST, tak i TPT mohou být mechanizovaným praporům **přiděleny**, nebo budou plnit úkoly **v jeho prospěch**. V případě přidělení, bude TPT zabezpečeno plnění stejných úkolů jako v případě podpory praporečného úkolového uskupení (viz bod 4.3.). V případě plnění úkolů ve prospěch velitele mechanizovaného praporu bude plánování realizace opatření PSYOPS zabezpečeno styčným důstojníkem, který bude stejný i pro plnění úkolů operace CIMIC. Plánovací a řídicí prvek bude společným s plánovacím a řídicím prvkem pro operace CIMIC.

Pracoviště tvorby produktů, spolu s mobilní tiskárnou, bude zabezpečovat výrobu tiskových produktů psychologického působení a výstavbu a správu webových stránek. Bude součástí velitelského stanoviště střediska.

Specifickým případem bude zasazení prvku pro výstavbu a správu webových stránek. Technické nebo finanční možnosti v prostoru nasazení nemusí umožnit připojení do mezinárodní sítě Internet. Na druhé straně, distribuce produktů psychologického působení pomocí internetové sítě je možná z kteréhokoliv místa na světě, tedy i z mírové posádky střediska. Uvedené řešení ale na druhé straně vytvoří požadavek na vytvoření komunikačního a informačního okruhu k přenosu produktů psychologického působení mezi internetovým pracovištěm, zřízeným v mírové posádce, a pracovištěm tvorby produktů.

K plnění povinností odborného náčelníka PSYOPS u štábu brigádního úkolového uskupení AČR bude zabezpečeno stejným způsobem jako v případě CIMIC a stejným důstojníkem – specialistou ze střediska.

Schématická znázornění výstavby prvků CIMIC a PSYOPS pro podporu brigádního úkolového uskupení jsou na obrázcích číslo 4 a 5.

4.5. Podpora divizního úkolového uskupení

V případě operace kolektivní obrany vysoké intenzity, podle článku 5 Washingtonské smlouvy (bojová operace), bude AČR připravena nasadit divizní úkolové uskupení, složené ze dvou mechanizovaných brigád o třech mechanizovaných praporech. Divizní úkolové uskupení bude nasazeno na území ČR, nebo v jeho blízkosti, a v rámci mobilizace bude doplněno dalšími brigádami k ochraně objektů důležitých pro obranu státu.

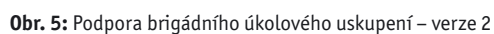
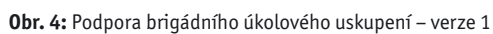
Na podpoře divizního úkolového uskupení se bude podílet středisko CIMIC/PSYOPS jako celek, bez mobilizačního doplnění. Jednotlivé prvky střediska budou plnit obdobné úkoly, kterých rozsah, zejména u operace CIMIC, bude ovlivněn působením krizových orgánů. Obecně je možné ale konstatovat, že prvky CIMIC budou zejména informovat krizové orgány a zástupce nevládních a mezinárodních organizací o plánovaných vojenských aktivitách a koordinovat jejich realizaci, protože mohou nepříznivě ovlivnit působení těchto subjektů.

Síly a prostředky PSYOPS střediska budou ve svém úsilí využívat další formy výroby a distribuce produktů psychologického působení informací, a to rozhlasové a televizní vysílání. V zájmu zachování plné kontroly šířených informací bude potřebné, s využitím § 14, § 24 a § 25 zákona číslo 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky ze dne 14. září 1999, začlenit potřebné síly a prostředky do organizační struktury střediska.

4.6. Podpora úkolového uskupení v asistenčních operacích na území ČR

Při asistenčních operacích na podporu Policie ČR budou příslušníci ozbrojených sil ČR použiti k plnění vládou ČR stanovených úkolů Policie ČR při zajišťování ochrany státních hranic, nebo k plnění úkolů služby pořádkové policie nebo ochranné služby, pokud síly a prostředky Policie ČR nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti. K tomuto účelu budou vytvářeny účelová úkolová uskupení s dobou nasazení do 3 měsíců s možností rotace.

Středisko se bude podílet na podpoře úkolového uskupení dvěma způsoby. V prvním případě budou příslušníci střediska plnit všeobecné úkoly uskupení. V druhém případě je možné využít síly a prostředky střediska z hlediska odborných schopností. Prvek PSYOPS se může podílet na zabezpečení informování cílových skupin formou tiskových produktů a vysíláním sdělení a výzev k podpoře úkolů služby pořádkové policie.



Koncepce výstavby předpokládá vedení asistenčních operací na podporu integrovaného záchranného systému (IZS). K jejich vedení se předpokládá vytvoření účelových úkolových uskupení s dobou nasazení do 1 měsíce s možností rotace.

V případě krizové situace jsou dle zákona 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) ze dne 28. června 2000, zřizovány krizové orgány s povinnostmi, stanovenými v uvedeném zákoně. Jedním z úkolů těchto štábů bude zabezpečit humanitární pomoc civilnímu obyvatelstvu. K tomuto účelu budou předurčeny vládní, nevládní a mezinárodní organizace. AČR se svým úkolovým uskupením bude podílet na poskytnutí pomoci těmto prvkům. Středisko může v tomto případě taktickými týmy CIMIC a PSYOPS plnit ve prospěch IZS úkoly jako např.:

- ❑ distribuce produktů informování veřejnosti v postihnuté oblasti (taktické týmy PSYOPS i pomocí audio prostředků),
- ❑ poskytování informací o činnosti prvků IZS, včetně vyčleněných vojenských sil a prostředků v dané postihnuté oblasti krizovým orgánům obcí,
- ❑ získávání informací o situaci v postihnuté oblasti, včetně pro mediální účely,
- ❑ získávání požadavků krizových orgánů obcí nebo obyvatelstva na humanitární pomoc,
- ❑ sledování distribuce a analýza poskytované humanitární pomoci,
- ❑ podílení se na koordinaci poskytování humanitární pomoci se zástupci nevládních a mezinárodních organizací apod.

Skupina tvorby produktů je schopná vyrábět produkty informování veřejnosti a podílet se na informační podpoře řešení krize pomocí webových stránek.

4.7. Centrum CIMIC

Centrum CIMIC je specifickým prvkem k plnění funkce civilně-vojenských kontaktů a zřizuje se na základě nařízení nadřízeného stupně velení a řízení. K jeho zřízení se bude využívat minimálně taktický tým CIMIC, který bude posílen dle podmínek v prostoru působení a plnění úkolu.

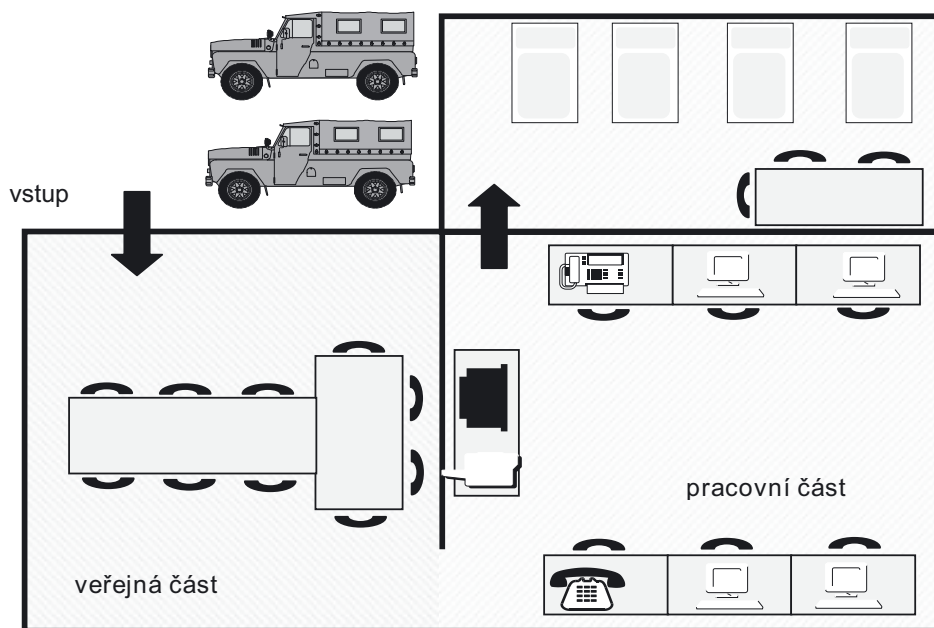
Centrum CIMIC se bude obecně skládat ze dvou částí: veřejné a pracovní. Veřejná část slouží k vedení konzultací, rozhovorů a jednání s civilními subjekty nebo obyvatelstvem. Pracovní část slouží pro příslušníky centra. Možná forma jeho podoby je znázorněna na obrázku číslo 6 na str. 112.

Podle bezpečnostní situace je centrum zřizováno jako součást velitelského stanoviště, nebo základny, daného uskupení, nebo mimo ně.

4.8. Funkční specialisté

Při plnění úkolu velitele může docházet k situacím, že některé funkce státní a místní administrativy nejsou danými civilními subjekty plněny (tyto subjekty neexistují nebo nejsou schopny požadované funkce plně plnit z kapacitních důvodů). Tato absence může nepříznivě ovlivnit splnění úkolu velitele (např. demonstracemi vůči přítomnosti zahraničních jednotek, teroristickými útoky, vypuknutím dalšího etnického nebo náboženského násilí apod.). Z tohoto důvodu je nutné aby plnění těchto funkcí bylo zabezpečeno pomocí jiných zdrojů, které by vyčleňovaly státy, podílející se na řešení krize.

K tomuto účelu je vytvářen **tým funkčních specialistů**. Tým je doktrínou AJP-9 (NATO CIMIC Doctrine) definován jako nestálý prvek organizační struktury vojenských sil a prostředků



Obr. 6: Příklad možné podoby centra CIMIC

daného stupně velení a řízení, určený k plnění specifických úkolů operace CIMIC. Složení týmu je závislé na charakteru, rozsahu a době plnění funkce státní a místní administrativy a může se podílet i na plánování a řízení určitého úkolu jednotky, který má dopad na civilní prostředí. Tým se skládá z vojáků a civilních občanů. Jednotliví příslušníci týmu jsou po splnění svého úkolu, nebo převzetím dané funkce civilním subjektem, staženi.

Funkční specialisté působí v následujících oblastech: státní správa a samospráva, infrastruktura, humanitární záležitosti, ekonomika a trh a kultura a historické objekty. Nepředpokládá se, že OS ČR se primárně budou podílet na vytváření týmu funkčních specialistů, kromě podoblasti obrana v oblasti státní správy a samosprávy. Záměrem je využít zdroje ostatních ministerstev vlády ČR. Sekundárně je ale možné k plnění některých úkolů v určitých podoblastech využít některé prvky a jejich části útvarů OS ČR, např. Vojenská policie, ženijní záchrannou brigádu, polní nemocnici apod.

5. Systém velení a řízení

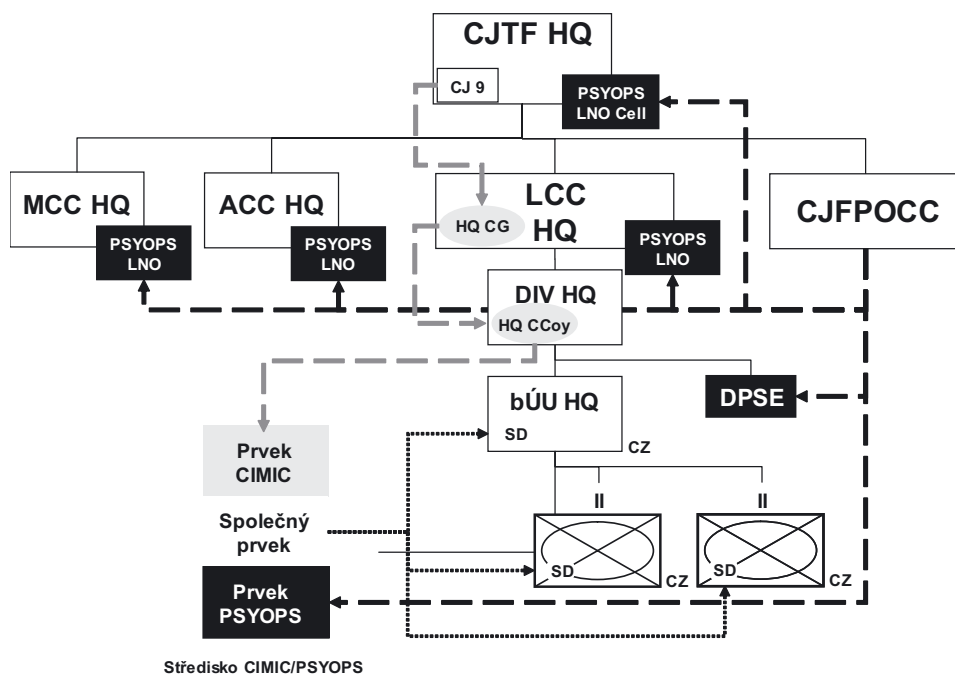
V případě nasazení aliančního úkolového uskupení (CJTF) vznikají na operačním stupni velení a řízení dva prvky: skupina CIMIC (CIMIC Group) a komponent velení společným spojeneckých silám PSYOPS (CJFPOCC - Combined Joint Forces Psychological Operations Component Command).

Skupina CIMIC se skládá z velitelství skupiny (HQ CIMIC Group – HQ CG) a několika rot CIMIC (CIMIC Coy). Velitelství skupiny pracuje ve štábu velení pozemnímu prvku (LCC). Organizační struktura roty CIMIC se skládá z velitelství roty (HQ CCoy) a čtyř CIMIC, které jsou přidělovány brigádám. Velitelství roty CIMIC pracuje ve štábu divize.

Prvek CIMIC střediska je možné pokládat za četu CIMIC skupiny CIMIC a prvek PSYOPS za brigádní prvek PSYOPS. V případě bojových a nebojových operací bude prvek CIMIC operačně řízen prvkem CJ-9 u velitelství CJTF, přes velitelství skupiny CIMIC a velitelství roty CIMIC. Prvek PSYOPS bude operačně řízen velitelem CJFPOCC. Taktické řízení střediska CIMIC bude ponecháno veliteli brigádního úkolového uskupení AČR. Systém velení a řízení je znázorněn na obrázku číslo 7.

Při zasazení musí velitel úkolového uskupení AČR zabezpečit komunikační a informační podporu veliteli střediska, která se promítne zejména do následujících potřeb:

- ❑ zabezpečení velení a řízení prvků CIMIC a PSYOPS, které jsou přiděleny nebo plní úkoly ve prospěch podřízených útvarů a jednotek daného uskupení, včetně provozních údajů,
- ❑ zabezpečení komunikace a přenosu zpráv mezi velitelským stanovištěm střediska a velitelskými stanovišti daného úkolového uskupení,
- ❑ zabezpečení komunikace a přenosu zpráv s nadřízeným stupněm velení a řízení,
- ❑ zabezpečení komunikace a přenosu zpráv s mírovou posádkou
- ❑ připojení do mezinárodní sítě Internet.



Obr. 7: Systém velení a řízení

K zabezpečení potřebné komunikace k velení a řízení taktických týmů bude středisko vybaveno jednou soupravou rádiového prostředku VRp. Prostředky taktických týmů budou vybaveny koncovými terminály k zabezpečení utajovaného a neutajovaného přenosu dat a fonického spojení. Prostředky velitelského stanoviště střediska budou vybaveny koncovými terminály k zabezpečení vedení utajovaného a neutajovaného telefonické spojení a k připojení do lokální výpočetní sítě velitelského stanoviště brigádního úkolového uskupení.

Poznámky k textu:

- [1] Ve skutečnosti není pravděpodobné, že se podaří získat důvěru místního obyvatelstva vůči zahraničním vojenským jednotkám a subjektům. Důvody mohou být různé: náboženství, kultura, historie apod. Cílem je, aby místní obyvatelstvo **akceptovalo** jejich přítomnost.
- [2] Praporní úkolové uskupení nebo brigádní úkolové uskupení.
- [3] Cílovou skupinou rozumíme, ve vztahu k rezortu MO, části vnější veřejnosti, které mají společné znaky (národnostní nebo etnická příslušnost, náboženství, příslušnost k rodu nebo ozbrojeným silám apod.).
- [4] Propaganda je definována jako psychologické působení protivníka.
- [5] Viz kapitola číslo 4.8.
- [6] Příklad, poukazující na nutnost úzké koordinace mezi prvky CIMIC a PSYOPS v rámci daného úkolového uskupení (viz kapitola číslo 1).

Použitá literatura:

Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace OS ČR přepracovaná na změněný zdrojový rámec, schválená usnesením vlády České republiky číslo 1154 ze dne 12. listopadu 2003.

Standardizační dohoda STANAG 2508 „AJP – 3.7 NATO PSYOPS Doctrine“. NSA, březen 2002.

Standardizační dohoda STANAG 2509 „AJP-9 NATO CIMIC Doctrine“. NSA, červen 2003.

Memorandum o porozumění mezi MO ČR, MO Dánského království. MO SRN, MO Nizozemského království, MO Norského království, MO Polska a SHAPE k Severní skupině CIMIC, duben 2003,

Bi-SC Directive No. 86-3, Establishment of a Bi-SC CIMIC Operational Capability, SHAPE a SACLANT.

SHPPX/2500/076/04-101704, Operational Requirement for the Use of NATO CIMIC Forces, SHAPE, 5. srpna 2004.

Koncepční zásady kariérního řádu (pravidla pro řízení služebních kariér vojáků z povolání), SP MO, 8. prosince 2004.

Některé zkratky použité v článku:

ACC – Air Component Command	vzdušná složka velení JTF
BPSE – Brigade PSYOPS Element	brigádní prvek PSYOPS
bÚU	brigádní úkolové uskupení
CG – CIMIC Group	uskupení CIMIC
CJ-9	odbor CIMIC (CJTF HQ)
Coy – company	rota
CRO – Crises Response Operation	operace reagující na krizi
DPSE – Division PSYOPS Support Element	divizní prvek PSYOPS
HQ – headquarters	velitelství
LCC – Land Component Command	velitelství složky pozemních sil JTF
LNO – Liaison Officer	styčný důstojník (SD)
MCC – Maritime Component Command	velitelství námořní složky sil JTF
MN – multinational	mnohonárodní
PSE – PSYOPS Support Element	podpůrný prvek PSYOPS
TPT – Tactical PSYOPS Team	taktický tým PSYOPS
TST – Tactical Support Team	taktický tým CIMIC
VPr	vrchní praporčík